

آداب تبلیغ

علی مشکینی

اخلاص در تبلیغ

امر به معروف و نهی از منکر
اعلی الفرایض است. اکمل الفرایض
است. افضل الفرایض است. و بهما
قوام الفرایض.

سفر مبلغ انجام رسالت الهی
است. و از کسی که به قصد حج
می رود مأجورتر است. در این سفر
باید، قصد خالص و هدف تنها
خداوند باشد. باید در دیدگاه
مبلغان، انجام وظیفه و تبلیغ

«ما انزل الله» اصل و مهم و ثمرات مادی تبلیغ فرع و حاشیه باشد.

قریبَةُ إِلَيْهِ اللَّهُ بِرُوْدٍ. هدفِنَ اللَّهَ بَاشَد. دردِ دین داشته باشد. دلش برای دین بسوزد،
برای اسلام بسوزد که از هر طرف هزارها دشمن به آن حمله کرده «بِدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيباً وَ
سَيَعُودُ غَرِيباً».^۱

۱. بحار الانوار، ج ۲۵ ص ۱۳۶

دل سوزی در تبلیغ

«فَلَعْلَكُمْ بَاخْرُ نَفْسَكُمْ عَلَى آثَارِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثَ اسْفًا».^۱ پیامبر
آنچنان برای هدایت و اصلاح آنان دل سوزی می فرمودند و تأکید و اصرار
داشتند، کانه می خواستند خودشان را هلاک کنند که چرا اینها هدایت نمی شوند.
روحانیان نیز مبلغینی هستند که می خواهند مانند رسول الله انعام وظیفه کنند،
پس باید درباره هدایت دیگران همین قدر حساس باشند.

شکرگزاری برای توفیق

«تَخَلَّقُوا بِالْخُلُقِ اللَّهِ»^۲ روحانی اگر در تبلیغ موفق شد و توانست که تأثیرگذاری
کند، خداوند را سپاس گوید، سپاسگزاری و شکر برای توفیقات، از اخلاق
نبی اکرم ﷺ است.

یکی از تقصیرهای ما قصور در شکر است.

فَكَيْفَ أَشْكُرُكَ الَّهِيَّ وَالشُّكْرُ لَكَ يَحْتَاجُ إِلَى شُكْرٍ وَكُلُّ مَا قُلْتَ
لَكَ الْحَمْدُ وَجَبٌ لِيْ أَقُولُ لِذَلِكَ لَكَ الْحَمْدُ فَمَا نَشَكَرُ أَجْمَيلُ
مَا تَنْشَرَ إِلَيْنَا قَبْيَعٌ مَا تَسْتَرَ إِلَيْنَا عَظِيمٌ مَا أَبْلَيْتَ وَأَوْلَيْتَ إِلَيْنَا كَثِيرٌ مَا مَنَّتْ نَجْيَتْ
وَهَافَيْتَ.

خدایا مرا تعظیم فرمودی و به حوزه علمیه وارد کردی و در زی شریف روحانیان
درآورده و به افتخار تبلیغ دینت مشرف فرمودی.

«اللَّهُمَّ هَبْ لِي كَمَالَ الْإِنْقِطَاعِ إِلَيْكَ وَاتِّرْ أَبْصَارَ قَلْوَبِنَا بِضِيَاءِ نَظَرِهَا
إِلَيْكَ حَتَّى تَخْرُقَ أَبْصَارَ الْقُلُوبِ حَجْبَ النُّورِ».^۳

خدایا توفیقم ده که حجابهای نور را هم پاره کنم، قبل از حجاب نور، حجاب

۱. کهف (۱۸): ۶

۲. بحار الانوار، ۶۱، ص ۱۲۹

۳. مقایع الجنان، مناجات شعبانیه.

آداب تبلیغ

ظلمت است. حجاب ظلمت چیست؟ گناهان زیاد است که حاجب می‌شود بین بند و بین اراده‌الله. در حوزه‌ها «بحمدالله» حجاب ظلمت کم است. اما حجاب نور داریم، حلال‌ها حجاب است. هوای نفس حلال، حجاب است. حب خوردن و پوشیدن، تمتعات و زیست‌های دنیا و خانه و امکانات رفاهی، این‌ها حجاب است، از خداوند بخواهیم اگر از پاره‌ای امکانات محروم ماندیم، دنیا برایمان تنگ نشود.

آشنایی با مسائل فکری و فرهنگی

مبلغ و روحانی بادید در تبلیغ، مطالب علمی و پاسخ‌های کامل به سوالات و مسائل روز را در اختیار داشته باید باشد و با ادله کامل و مقنع پاسخ گوید.

تواضع شرط توفیق

در روایت هست: **(ثلاثة تورث المحبة، الدين و التواضع والبذل)**^۱ اگر دین مبلغ قوی و محکم باشد همه، او را دوست خواهند داشت. **(آن الذين آمنوا و عملوا الصالحات سيجعل لهم الرحمن ودّاً)**^۲ روحانی و مبلغ باید متواضع باشد، فروتن باشد، هیچ وقت، خودش را حساب نکند، با مردم متواضعانه رفتار کند.

در جلسات و منبرها، بخشی از وقت را باید به بیان احکام شرعی و فقهی اختصاص داد. قطع طمع از مردم یکی از جهات خوب است. مبلغ نباید طمعی در مردم داشته باشد، طمعش به خدا باشد و از او بخواهد. روایتش از امام صادق علیه السلام نقل است که من فرمایند: **ثلاثة هنَّ فخر المؤمن وزينة في الدنيا والآخرة؛ الصلاة في آخر الليل و يأسه مماثلي** ^۳ **الناس ولالية الامام من آل محمد** عليهم السلام.

۱. بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۲۲۹.

۲. مربیم (۱۹): ۹۶.

۳. بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۱۰۷.

نوای

تقویت مبانی دینی و حب ولایت

یکی از وظایف روحانی، این است که بین مردم و اهل بیت علیهم السلام رابطه ایجاد کند. حضرت امام حسن عسگری علیهم السلام در تفسیری که به ایشان منسوب است می فرمایند: «رحمه الله امرأة أخذ بأيدي ايتامنا وأوصلهم الينا».

خدای رحمت کند آن بنده‌ای را که دست یتیمان ما را بگیرد و به ما برساند، آقا یتیمان شما چه کسانی هستند؟ شیعیانی که مسایل دینی را نمی‌دانند. آن‌ها بی‌که آشنا به معارف نیستند، آن‌ها بی‌که آگاهی شان به اصول و فروع دین کم است. و خوشابه حال آن مبلغ و واعظی که مردم را به اهل بیت علیهم السلام نزدیک کند و خود نیز به اهل بیت علیهم السلام نزدیک باشد و با آنان رابطه داشته باشد.

تبیین مسایل مهم سیاسی

مگرچه کمبود اساسی در زمینه مسایل دینی است اما در عین حال آگاهی دادن در امور اجتماعی و سیاسی نیز لازم و ضروری است. آشنا بی و تبیین قانون اساسی به ویژه اصول مهم و اساسی آن لازم است.

استکبار با اصل صد و پنجم قانون اساسی درستیز و مخالفت است، برای این که حکومت اسلامی و شرعیت نظام و شرعیت قانون اساسی و شرعیت نظام اداری کشور، وابسته به وجود رهبر است. مبلغان با منطق به مردم بگویند و بفهمانند، آن‌ها بی که می‌گویند؛ دیانت از سیاست جدا است چه می‌گویند؟ اسلام منها روحانیت یعنی چه؟ یعنی بیمارستان منها دکتر، اگر دکترها را از بیمارستان بیرون ببرند، می‌شود بیمارستان منها دکتر، در چنین وضعی این دیگر بیمارستان نیست، می‌شود غسالخانه، اسلام منها روحانیت معناش این است.

خدا به محمد علیهم السلام و اهل بیت علیهم السلام دل‌های ما را به نور علم و ایمان منور بفرماید.